

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Predigten und Predigtentwürfe aus Ettenheim - Cod. Ettenheim-Münster 209

[S.l.], 1654-1656

Pax evangelica, accersa ad ardendum et lucendum in die solemni

[urn:nbn:de:bsz:31-118788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118788)

1710
1711
1712

†
Fest Evangelica, accensa
ad ardensum et lucescendum, in die
Blanca, prima, et festiva S. Apollonii
philippi, et Jacobi, Quasi in diebus illis.
Thema.

Quis es philippus, Dne, ostende nobis
patrem, et sufficit nobis. Joannis. 13. c.

Mellifluis illic doctor Bernardus, terrena et
huius mundi caduca ora foedidit, per dies et
horam, per momenta, et totius vite hinc, semp
ingeniensendo, clamans ad Deum patrem Dne
solitus fuit; O dulcissime Dne Jesu, desidero
de millibus; O mi suavisima Jesu, quado venies;
O mitissime mi Dne Jesu, me laetum quado facies;
O fortissima mi Jesu, me de Te, quado salvas!

Nomen mundi paternum separatus, sociatus
hinc Jesu socius, nullus, in die, haec orationis
supplicia in caelo, ad Deum patrem mirabilem affans,
quid mi e in caelo, et a Deo, aut est haec Te, quado voluit
sup Terra.

Quid non, primus orbis modernis phabus, pellu
cidus, laetatus sociatusque hinc, in Deum
patrem totius ardens affans Dne; Satis e, satis
e. f. v. n. m. o. i. d. in orbis; In aurea dicta?
Angelbertus de Bois, Episcopus Namurcensis, legimus
pro symbolo libri delegisse, haec verba; quid

quid querimus? Vnum? Vnum, in quo omnia bona
et necnisi; et illud vnum, de quo S. Bernardus
nobis dicit et dicitur querendum uenerit, frequen-
ter, perseveranter; et nihil pro illo querendum
aliud, nec ad illo, aliud, sed nec ab illo, ad aliud.

S. Ludouicus Tolosanus Archiepiscopus, semper in ore
uero non dicit, habuit, et est eodem meli fluit for-
te deponit; et Capia, quod bene me non est
inopia est; Solaque. Dicitur hodie latine
Bene quod philippus Apostolus, uero cum Apolo
dixit ad dicitur etiam dicitur. Dicitur ostendit nobis
patrem, et sufficit nobis, quod in ipso dicitur et
est hodie quod hodie dicitur, capit, dicitur, et sufficit.

Charitas, ad honorem S. philippi et scilicet, Apo-
stolorum, et in ipso calce et Terre, et ad salutem
aiendum unum, paucis ostendit uerbi; quod
bene et uolunt, et prudenter philippus
habet ad patrem ostendendum, in quo dicitur
bonum sufficiens et plena perfectio; dicitur
quod laudabilis, et uolunt hodie dicitur
Apostolus philippus et scilicet, a Christo Iesu, in
uolunt, uoluntis Apostolus et discipulis, uolunt dicitur
nato, dicitur primo fidei catholica plantata

Primo, sciendum est, quod Apostolus uaria a Christo
Iesu, magis petierunt saluta; quidam uolunt
habent petere, secularem potentiam, ut dicitur
S. Marcus l. c. c. Da nobis, ut unus ad dicitur
dicitur, et alius ad dicitur. Sed eadem in gloria
dicitur; Aliquis petebat specialem quod dicitur

Primo
S. phil.
petitio

math. futurum suam, ut apud notham, die nobis
 etc. quando haec erunt e. quidam petebant inimic
 luc. conu. vindicta, ut ap. luct. vsj, dico, ut
 g.c. ignis descendat de caelo, et sumat illos; sicut
 s. philippus aply. ut homo terronum petijt
 ioc. non potentia saeculare, sed, conde breuit
 10.c. et bonitonia, ut luct. a. potentat, breuivita
 rom. nec futurum suam, necens conde curiofand
 iere. ut s. paulg, non plus sapere, quod oportet sapere.
 noth. Nec in micom vindicta, non ignorat conde
 s.c. a deo suo prohibita, ut math. diligite inimicos
 sed petijt philippus paternam uisionem, in qual
 altera beatitudo, summa iocunditas, et ple
 na satietas; de qm. dicit, adimplet me la
 titia et in pectus cum uultu tuo; satior est
 ioh. apponens gloria tua; haec est, ut dicitur in
 6.c. vita aeterna, ut cognoscant te solum uerum deum
 Perio. s. philippus, hanc ob caud, a magro tuo
 ioh. in pectus petijt, ut ostenderet patrem ad
 philip. demonstrandiu, dnm. et filiu dei filiu, inter
 dicitur, et patrem, mediatore ee. nam olim de
 ho. patre, dicitur abscondita et ignota fuere. s. po
 tuit sapientia, de qua dicitur, sapientia ubi nua?
 iob. uisur, et quis e locus intelligentie? s. pat
 30.c. xij. misericordia, de qua dicitur, do, et non re
 uel. sicut me, miratus es me in crudela; abscondam
 ioc. faciem meam, s. facis uis e. Chg. et mediatore
 ioh. se facit, ut paternam sapientiam nobis reuelaret; nemo
 6.c. nouit filiu, nisi pater, et de qro, et qui uoluerit reue
 lare; ut paternam misericordiam reconciliaret.
 6.c. cetera est sensu inimico, deo reconciliati huius
 ee, et notham filij eius; aut paternam nobis. Vltio
 nem

Visione ostendit, ubi philippus dicit ostendit
 nobis patrem, et sufficit nobis; non patitur et illa
 Rom. 1. c. visionem, quod est una humana speculatio, quod est
 obscura haec, ut dicit paulus, inuisibilis a secula
 dura mundi, et sic illud, quod est eadem uisus, quod est
 1. cor. 13. c. haec est imperfecta, ut dicit paulus, et sic uisus
 eius, et sic parte prophetarum; sic illud quod
 dei et contemplationem, quod est mixta est; contemplatio
 sap. h. n. nra, et sic plena delectationem per corpus con-
 9. c. uisionem; corpus quod corruptum, aggrauat animam
 cor. sed petit paterna uisionem, quod est in patria quod
 13. c. obscuritas habebit; quod clarissima et uisionem
 nrae et speculum in antiquitate, hinc a se ad se
 nil in perfectionem habebit; quod est perfecta est, et sic
 facient in se; et sic, in uisionem, quod est in se
 euacuabit, quod est parte est; nihil admittit
 Ga. 5. c. quod toto suauissima est; ut sic. gaudium est habitus
 obtinebitur et fugat dolor, et gemitus
 plena scilicet philippus aplos, in paterna uisionem
 et omne sufficientiam et plena omni bonorum perfectio
 suffi- ciam et habere. scilicet illud moyses, qui ad
 effec. fouem deus tibi patet ostendi, dicitur re,
 10. pondit, et sic. 33. c. ego ostendit tibi omnia bona
 bono. et standi et sic, quod est omnia bona in a maiore
 num. sed. et omni bonorum congregatione et possessione
 qua. ut sap. 9. c. ueniat in a bona poterit ad illa;
 phil. et omni congregatione fructu, ut dicitur 30. c.
 in. reuertat, iacob, et sic est, et sic affluat bonis
 paba 3. c. in idem et honorationem, ut dicitur uides in
 ce. no iherusalem tibi dicitur uisus, et sic. 31. c.
 iunior. habilito sunt bona illis in dno. et sic.

Visione ostendit, ubi philippus dicit ostendit
 nobis patrem, et sufficit nobis; non patitur et illa
 Rom. 1. c. visionem, quod est una humana speculatio, quod est
 obscura haec, ut dicit paulus, inuisibilis a secula
 dura mundi, et sic illud, quod est eadem uisus, quod est
 1. cor. 13. c. haec est imperfecta, ut dicit paulus, et sic uisus
 eius, et sic parte prophetarum; sic illud quod
 dei et contemplationem, quod est mixta est; contemplatio
 sap. h. n. nra, et sic plena delectationem per corpus con-
 9. c. uisionem; corpus quod corruptum, aggrauat animam
 cor. sed petit paterna uisionem, quod est in patria quod
 13. c. obscuritas habebit; quod clarissima et uisionem
 nrae et speculum in antiquitate, hinc a se ad se
 nil in perfectionem habebit; quod est perfecta est, et sic
 facient in se; et sic, in uisionem, quod est in se
 euacuabit, quod est parte est; nihil admittit
 Ga. 5. c. quod toto suauissima est; ut sic. gaudium est habitus
 obtinebitur et fugat dolor, et gemitus
 plena scilicet philippus aplos, in paterna uisionem
 et omne sufficientiam et plena omni bonorum perfectio
 suffi- ciam et habere. scilicet illud moyses, qui ad
 effec. fouem deus tibi patet ostendi, dicitur re,
 10. pondit, et sic. 33. c. ego ostendit tibi omnia bona
 bono. et standi et sic, quod est omnia bona in a maiore
 num. sed. et omni bonorum congregatione et possessione
 qua. ut sap. 9. c. ueniat in a bona poterit ad illa;
 phil. et omni congregatione fructu, ut dicitur 30. c.
 in. reuertat, iacob, et sic est, et sic affluat bonis
 paba 3. c. in idem et honorationem, ut dicitur uides in
 ce. no iherusalem tibi dicitur uisus, et sic. 31. c.
 iunior. habilito sunt bona illis in dno. et sic.

Item, ut omnes stolla aliq̄ luy conferat,
~~liber et famulus~~ notat in dñi non tollunt
Ita, ut oia creata aliq̄ solati conferant, s̄
lin, ut faciem nra, n̄ unicy ille, sol et sol
doy, et plare ualeat. Cuius Aula Alphonsi Ar
ragonu regis, q̄ cū aureo deca milia regi
anna merori, p̄ pectoral, auris fulgore capis libe
re pro nunciavit, eā duntaxat summa beatum
fore, nec plura n̄ a uita desiderantur; Cui
reg, accipere eā, quanto uis q̄ ea e, et sto
beatus; s̄ uilitia aut, illis notare uoluit, que
breue pluribus in hianctem, uoti suo n̄u damna
rit; q̄ uare tuom, anq̄scat n̄m̄, libid̄ n̄q̄
an uoluptatib, libid̄, an dioty ut ex uice
h̄ q̄scat et soluat? et uidebunt illud Aug.
Con hūano n̄uq̄ stabile, s̄ uolubilitate
uolubilitat, de alio, n̄ aliud h̄nt, q̄ rex rego
ubi n̄ e, nullud certe bonud fixud, p̄ter sum m̄
bonud, q̄ sufficere solum d̄. Unde idem Aug:
Pecepi nos adbe, abingatu e cor n̄m, do
nec regescat in be; Testis esse miles ap
plutarchu, qui ad p̄ ois militie gradus
ad imperatoris solud ascendisset, nec in eo d̄
co regescat; illud ueritati testimoniu dedit.
omnes omniu dignitatu gradus p̄uro, et n̄
in nullo q̄scat in ueni e. et quid faciat
p̄silli et honox ad locertis Golice? quid
p̄s pueri, ad gigantib, calero? qd stilla
aque, ad oceanu uasto aluco? uox ad
aptois? Cuius bonum, sedm̄ Hippom, Suida
et quidam, consistit e, et regescat; id
e, Animo consenty seu ex p̄tibus iustis.

Sufficiens, res & omnia dilectissima; con-
sentit Boetius, Beatitudo & gloria omni-
bonorum aggregatione effectus, ad eod, ut
nichil desit; Et finis desideriorum nostrorum
san, ut quoddam latij; ga hoc hunc de
effectu latioribus, cum nichil ultra deside-
ras; unde bene sapientissimus simul et son-
tissimus ille praelul dicebat; o Dne qd
non scior de mortalibus, non de tempora-
libus, aliquid aeternum dona, aliquid aeternum
cede, da quid peto, quonia in cuncta, qua
fecisti michi, dederis, non sufficit se mo-
no deisul dederis, dum te unum habeo, in
me ad habeo; o dulcissime qd, tres mo-
pbe panes illos e. leg. tres Augustissima tri-
nitatis personas, hunc me latioribus. Bene
ergo s. philippus Aplg dixit ei, Dne, qd
de nobis patrem, et sufficit nobis, qd nico-
vid extra que certo, est de, nichil sufficit
Nulla hic latioribus, si mollia regno, o Dne?

De missi, in hunc orbem, in Aplg, ut in
Fidei catholicae, et Romanae fundatoribus quin-
qz p. clare prophetia praesertim; et prima
et ysaia. c. 54. dicit; o quod speciosum
pudat euangelizantibus pacem, euangelizantibus
bona; q. d. o qua pulcher, qua lauis, quam
gratus Aduantibus Apostolorum annunciantibus
euangelij latio, et bona nuntia, p. clare
Deo et proximo, bona spualia qd, et
in gloria, bona aeterna, gloria et salu-

San-
ne
Aplg
mi
duo
a
Deo
or

Handwritten text on the right page, partially obscured by the binding and the left page's text.

salutem! pedes qd euangelizantium, id est
 qd, qd apud ipsi euangelizantes, quid fuerit.
 duae uelut pedes spiritus corpus christi nri iohi
 & quod christi orbem uniuersum peragrat; Lau
 dandi sunt hi pedes. 1. a uelocitate, qd hie
 in ipso orbem percurrunt, qd fuit in ter mi
 reculo. 2. a fortitudine, qd nunqz lassu
 tuere, nulli fracti aduertit, nulli uictor doli
 impedimenti; uelocitatem hanc, et inde factu
 laborem, notat S. Chrysostomus in s. paulo ait; qd
 uoluerit, imo uoluerit pacem cucurrat, qd iquea
 alas habere, qd mundum, morte, insidias, artumqz
 delitios, illecebras, et omnia euangelij impedi men
 ta euolare; qd em, qd hie sol terra percurrit, mo
 dius amittit a radijs, tanta alio habuit hie
 hinc et hinc et totu orbem. 3. a munditia
 qd in uulsa uisum mundi semp agat in ho
 mund uisum, uisum conuulsa, nunqz pte mortali
 conuulsa in munditia; qd spiritus plenitudinem
 in grad fuerit qd munditia; qd hinc christi laqueus no
 hinc pedes dicitur palatio, qd pulueris uenialis
 pedes, uisum pedes hinc affectibus adhaerit, hie hinc
 ex cuba hinc, et expurgabunt uenialis doli a christo.
 4. Speciositate; qd splendore sapientiae et doctri
 nae, uisum hinc, et pietatis, qd uisum hinc in eorū
 qd dicitur, qd uisum hinc uisum hinc adhaerit. E.
 Hinc B. Cothordus Senex. uisum hinc, qui uisum
 hinc hinc qd dicitur in uisum hinc, hinc in pte
 qd dicitur, caang, in uisum hinc dicitur; qd hinc
 dicitur hinc aliquid hinc in qd hinc hinc hinc
 christi uisum, cuius amore hinc se capti offerunt,

523

liberalitate, purissimi ab Oriente, quibus hanc
 civitate, deiq; habitaculo, quibus hanc factam;
 Apud, vnde terra Romanis subiecta, et tunc
 cognita pagani, Mathias Aethiopia, Tho-
 mas India, Andreas Scythia, et Thimotheus
 et alii, Symon Mesopotamia, et Hadary Aegyptus
 Bartholomaeus Armenia, Charolus maior Hispania
 philippus Phrygia, Jacolymonur Ierosolyma
 ita, ut forma euangelij, doctrina, et sapientia Apo-
 stolorum omnes totius orbis cognitos portus penetraron
 Quarta prophetia, ista est prophetia
 iuxta scripturas quae sonat; nempe ut ipse
 dicitur ad suscitandos Tribus Israel, et faceret Israe-
 comvertendos, dedit de in luce gentium, ut hinc
 lumen ad extremum terrae; electi sunt Aplos
 ut luce euangelij, usq; ad orbis extremitates inue-
 herent, ut christi gloria orbis gratibus ino desce-
 ret, et salus et vita allata; Non quod solus populus
 israeliticus electus fuit, sed et gentilibus, imo pro-
 pulo israel, magna est portio, adhaere lucem
 oculis claudens, gentium multitudo illo nu-
 capis; vnde Angeli personarum et libent, hoc
 est, Aplos, quae erant pauci legatos, et Nuntios, pro
 confessione flebent, super caecitate populi sui
 quidam, prope hanc reuerentis, et in partem
 suam lucem hanc refugientis; Attendant
 o quidam, et Nobilibus de hinc uno, propheta, in
 scriptura citato, nos faceret, vocat israel; fac-
 cet vocat, quia in partem nostram, quasi in luto
 facit in fidei heretis; Facet vocat, quia san-
 que sonat et facit, factum est in partem
 est

a.
 g. c.
 2.
 33.

Et sicut duodecim exploratores a moysi, ad ter-
ram promissionis exploratores, ad caput adu posses-
sionem e. Et sicut duodecim stelle dy postice
sup caput illius mulieris; Et sicut duodecim Leo-
nes in utroque parte Throni salomonis sustentan-
tes e. Et sicut sunt duodecim pones prophetonum
cuiuslibet accedente ad Tabernaculum domi pro-
phete e. Et sicut fundata duodecim sunt adu
fuerunt et cuncti datus dei e. Et sicut sunt duode-
cim lapides, quibus Altare constructum, dei fuerunt
de laenficantur e. Et sicut duodecim lapides
pretiosi in tabernaculo postice ordine, ad partem
eius, in quibus erat seraphim, doctrina et veritas
Et sicut electi domi duodecim populi duces sunt
qui ad oblationem populi ducebant, hic sunt duode-
cim apostoli populi mundi nomine, ad oblationem in-
uentum Petro deducebant e. Hi ergo apostoli in
cipite populum congregato sunt, cum deo abro-
ham, qui solus uerus deus e. qui dixit fortis terra
eleuato sunt, donis lapide, doctrinae, uerita-
tis et miraculorum e. Principatus eorum ueritas
confortatus e; quia super populos, reges, et super domi-
nos, potestatem, et imperium habuerunt; Et mi-
nisterium fuerunt nomini suo, dicit, et portauerunt
nomen eius coram regibus, et monarchis, et orbis
gentibus, et populi confitebantur ei illis, dicit
et celebrabant nomen, et potentiam eam, usque
in saecula saeculorum e. Chorus, scimus et exper-
te firmis rotas, et reseruos cartas habere, ut se-
mutuo agros leant, cuius sint, et sub quo reser-
lo moliteant; Unde et lego, quod pro se ueritate

prostantes, ut dignerentur, hinc noui uan-
gelici, nota, et essera, et symbolo desine-
tuo, famuloru manico et uespa, hinc
pari, ac si pecti noton facere: V. B. M. G. H.
hoc e, Verbu dñi manet in eternu e-
et nos symbolu apli dñi in cordibz n-
hul geramy, ut quoqz digno comur. f. p.
S. E. P. H. E. G. A. hoc e, Symbolu ap-
loca salua et huiusmodi hinc, et in eternu.

Ya. 66. Recte qd illud Gaia hic appo no p-
m e lignu, et mettan e s- ad gentes, in
mare, in Africa, et Cydia, in Italia, et Gra-
cia, ad insula longe, et ad eos, q non audie-
unt de me, et adducunt eos fratres uos be-
cunctis gentibz; o lignu! C. Vesi hinc
e: lignu sps scti. 3. lignu unitatis fidei
apla, et romane q. choribz p- mi e.

Hac signa in pressis fidei zelosa p- dicatione
omnibz Asia et phrygia fructu, quicunqz uere
philipposissimo cetero polente, et p- cipiosissimo ser-
pente cultu tribuerant, inuocato chri magis
gali hinc uis, q multi nocuerat, in fide e. et
ben. S. Iacobus quidam uero, eodem ligno, magno
ad zelo et fructu, fructu gerosolymitanu
mey sil, et a magna uina liberant e. hoc qd
nobilibz duos gerosolus, iocundo hoc magis hinc
e id uisum infigite, et odore uita et hinc
hinc hinc ac me uelut in aplo abe, et uis odore
nos edui, in alia paradysi gloria, hinc hinc.